

Pargas stads läroplan för förskoleundervisningen

godkänd av bildningsnämnden x.x.2025

Småbarnspedagogik
Varhaiskasvatus

1. Grunderna för läroplanen och den lokala läroplanen

I förskoleundervisningen i Pargas iakttas Grunderna för förskoleundervisningens läroplan som Utbildningsstyrelsen har fastställt (Utbildningsstyrelsen 22.12.2014). Daghemsföreståndaren för förskoleenheten ansvarar för att förskoleundervisningen genomförs i enlighet med de principer som antecknats i läroplanen för förskoleundervisningen och för förskoleenhetens verksamhetsplan.

Utbildningsstyrelsen har 13.2.2025 sänt kommunerna en föreskrift om ändring av Grunderna för förskoleundervisningens läroplan 2014. Ändringar gäller främst kapitel 5 Stöd för lärande och deltagande i förskoleundervisning. Läroplanen godkänns av bildningsnämnden.

En förfrågan riktades till vårdnadshavare, personal och barn i slutet av vårterminen 2025. Vårdnadshavare och personal fick ta ställning till olika undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärandet och berättade vilka faktorer eller förhållanden de anser är viktiga i stödet för lärandet. Vårdnadshavarna tog fasta på att anpassa verksamheten till barnens behov, användning av gården, skogen och närliggande omgivningen som lärmiljö, att lärmiljön formas så den stödjer barnens behov, samspelsfärdigheter, flexibel gruppindelning samt lekfärdigheter. Barnen svarade på frågor om hur de önskar få hjälp om det blir bråk med kompiserna, hur de önskar få hjälp när de inte kan göra en uppgift, hur de önskar få hjälp om de inte orkar lyssna, hur de önskar få hjälp när de inte vill gå in eller när de inte vill sluta leka. Personalen tog fasta på att barnen lär sig av varandra, forma lärmiljön så att den passar barnens behov, samspelsfärdigheter, anpassa verksamheten enligt barnens behov samt språkmedveten undervisning.

Pargas stads läroplan för förskoleundervisning 2025 är gemensam för alla förskoleenheter och gäller också de privata serviceproducenter som staden köper tjänster av. Läroplanen har utarbetats i eGrunder som utbildningsstyrelsen upprätthåller. Efter att läroplanen har godkänts publiceras den i studieinfo.fi samt finns tillgänglig på stadens hemsida och i Wilma.

Utgående från Pargas stads läroplan för förskoleundervisning 2025 utarbetar förskoleenheterna en verksamhetsplan i vilken undervisningen preciseras. I verksamhetsberättelsen utvärderas verksamhetsplanen och hur verksamheten har genomförts. Bildningsnämnden godkänner förskoleenheternas verksamhetsplaner och verksamhetsberättelser.

I planen för förskoleundervisning i Pargas stad används pedagog för all personal som arbetar i barngruppen.

Det nationella centret för utbildningsutvärdering NCU har utvecklat kvalitetsutvärderingssystemet Valssi. Valssi är riktat till småbarnspedagogiken och används i samtliga förskolegrupper. Valssi ger småbarnspedagogiken i Pargas ett mångsidigt verktyg för att utvärdera såväl strukturer som stöder kärnprocesserna och småbarnspedagogiken som helhet. I nuläget är utvärderingsblanketterna riktade till de anställda inom småbarnspedagogiken, det finns planer på utvärderingsblanketter för vårdnadshavare. Tills dessa tas i bruk används Pargas småbarnspedagogiks egna utvärdering riktad till vårdnadshavare, den sker årligen i november. Inom januari månad behandlas svaren av småbarnspedagogikens ledningsgrupp och under daghemmens pedagogiska eftermiddagar. En sammanställning delges vårdnadshavarna i februari.

Utöver förskoleundervisningens läroplan beaktas också Pargas stads

- strategi
- plan för småbarnspedagogik
- elevhälsoplan
- jämställdhetsplan och plan för likabehandling
- välfärdsplan

5. Stöd för lärande och deltagande i förskoleundervisning

5.1.1 Principer för att ordna stöd

Inom Pargas stads småbarnspedagogik har dokumenten Värdegrundshuset och Kvalitetsnycklarna utarbetats för att stödja en kvalitativ verksamhetskultur inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen. De gruppsspecifika stödformerna dokumenteras i Kvalitetsnycklarna, som lever och uppdateras under verksamhetsåret. Med hjälp av värdegrundshuset och kvalitetsnycklarna granskar pedagogerna lärmiljön och verksamhetskulturen. Pedagogerna granskar också rådande undervisningsarrangemang och arbetssätt så att de stöder förutsättningarna för lärande.

I Pargas skriver varje verksamhetsställe en egen verksamhetsplan. Kvalitetsnycklarna är en del av verksamhetsplanen som utarbetas i början av höstterminen och utvärderas i slutet av verksamhetsåret. Verksamhetsplanen gäller även den kompletterande småbarnspedagogiken. Planen för de barnspecifika stödåtgärderna gäller även för den kompletterande småbarnspedagogiken.

Positivt engagemang, kontinuitet, flexibilitet och spontanitet är nödvändiga förutsättningar för att barnen ska få goda möjligheter att utvecklas och lära sig. Pedagogerna behöver vara motiverade, känsliga och nyfikna vid det individuella bemötandet av varje barn. Mötet mellan barnet och pedagogen bestämmer kvaliteten av förskoleundervisningen ur barnets synvinkel. Att utveckla arbetssätten så att de lämpar sig för alla barns behov förutsätter engagemang.

Konsti är ett mångprofessionellt team som ger tvåspråkig öppenvårdspediatri i Pargas. Konsti administreras av Varha. Teamet består av pediatriker, barnrådgivningens läkare och hälsovårdare, psykolog, terapeuter. Till mötet kallas förskolans lärare och speciallärare samt vid behov även andra sakkunniga. Teamet är riktat till professionella och möts en gång i månaden. För att behandla ett barns ärende i Konsti behövs ett skriftligt lov av vårdnadshavarna. När teamet konsulteras informeras vårdnadshavarna om hur saken förs vidare.

5.1.2 Kontinuerligt stöd från småbarnspedagogiken till förskoleundervisningen och från förskoleundervisningen till den grundläggande utbildningen

Övergången från småbarnspedagogik till förskoleundervisning i samband med kontinuerligt stöd: Inom småbarnspedagogiken använder pedagogerna verktyget Kvalitetsnycklar för bedömning och utvärdering av stöd för det enskilda barnet. Stödet dokumenteras i Barnets plan för småbarnspedagogik.

Då ett barn med stödnivån intensifierat eller särskilt stöd övergår från småbarnspedagogiken till förskoleundervisningen bjuder barnets lärare och speciallärare till ett individuellt pedagogiskt stödgruppsmöte. I mötet deltar vårdnadshavare, den mottagande förskolegruppens lärare och speciallärare. Terapeuter som arbetar med barnet kallas också till mötet. På mötet tas frågor kring barnets stödnivå och mål upp. Tankar om barnets kommande stödbehov i förskolan läggs fram och information som är nödvändig för att ordna förskoleundervisningen överförs.

Övergången från förskoleundervisningen till den grundläggande utbildningen i samband med kontinuerligt stöd: Då barnspecifika stödåtgärder har inletts ordnas en träff mellan förskolans och skolans personal. Förskolans speciallärare ansvarar för att mötet sammankallas och att nödvändig information överförs. I mötet deltar förskolans lärare och speciallärare, rektor och vid behov klasslärare. Barnets vårdnadshavare ges möjlighet att delta.

5.2 Undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande och grupp-specifika stödformer

Daghemsföreståndaren ansvarar för att förskolegruppen bildas så att målen för undervisningen kan nås. När pedagogteamet bildas beaktas den sakkunskap som behövs i respektive förskolegrupper. Vid behov ordnas fortbildning för att stärka pedagogernas kompetens. Då det blir aktuellt att utvärdera behovet att minska antalet barn i gruppen eller då behov av assisterande personal till gruppen uppstår håller daghemsföreståndaren, specialläraren, servicehandledaren och chefen för småbarnspedagogik möte. Utifrån utvärderingen fattar chefen för småbarnspedagogik beslut om en tilläggsresurs till förskolegruppen beviljas.

Förskolegruppens lärare ansvarar för att gruppens pedagoger utarbetar värdegrundshuset och kvalitetsnycklarna och att arbetsteamet arbetar enligt dem. Förskolegruppens lärare ansvarar för att de pedagogiska arrangemang som gruppen behöver fungerar. Förskolegruppens övriga pedagoger ansvarar för att leda det egna arbetet i enlighet med gemensamma överenskommelser som antecknats i värdegrundshuset och kvalitetsnycklarna.

I första hand tillämpas grupp-specifika stödformer för att stödja barn som reagerar med beteende.

Allmän stödundervisning som ges av en lärare

Pedagogiska arrangemang som en tydlig och förutsägbar dygnsrytm, kommunikationsmetoder som stöder och ersätter tal, gemensamma och konsekventa pedagogiska arbetssätt och metoder, olika former av differentiering och pedagogiska hjälpmedel stöder alla barns lärande och deltagande i gruppens verksamhet.

I förskolegrupperna i Pargas finns ett veckoschema och vid behov ett dagsschema på väggen i förskolegruppens utrymme. Under dagen används också bildstöd som hjälpmedel i övriga situationer.

Pedagogernas gemensamma och konsekventa pedagogiska arbetssätt och metoder antecknas i dokumenten värdegrundshus och verksamhetsplan.

Barngruppens pedagoger observerar och utvärderar fortlöpande vilka stödformer som barngruppen behöver.

Förskolegrupperna jobbar i flexibla smågrupper utifrån barnens behov.

Stödundervisning i undervisningsspråket som ges av en lärare

Förskolegruppens lärare ansvarar för en språkmedveten undervisning så att barnen förstår språket och kan delta i förskoleundervisningen.

I Pargas innefattar en språkmedveten undervisning bland annat att man läser sagor, visualiserar texter, sjunger, läser rim och ramsor, dramatiserar och lägger ord på situationer, miljö och känslor. Muntliga instruktioner förtydligas med hjälp av bilder, stödtecken, ritprat eller sociala berättelser för olika arbetsskeden. I varje barngrupp används bildstöd för att förtydliga vardagen. Förskolegrupperna jobbar i flexibla smågrupper utgående från barnens behov.

Barnens behov av stödundervisning i undervisningsspråket kartläggs varje hösttermin och utgående från den bestäms innehållet för stödundervisningen och tidpunkten för utvärderingen.

Undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning

Undervisning som ges av en speciallärare i form av samundervisning eller kompanjonsundervisningen förutsätter att läraren och specialläraren samplanerar. För att gruppens övriga pedagoger också ska kunna vara delaktiga i gruppens verksamhet sker en del av samplaneringen under gruppens teammöten. Då undervisningen sker i smågrupper bildas grupperna flexibelt utgående från det behov som har observerats i barngruppen.

Specialläraren observerar gruppens verksamhet och barnens interaktion i gruppen för att sedan handleda gruppens pedagoger.

Det praktiska innehållet för gruppspecifika stödformer och barnspecifika stödåtgärder

	Gruppspecifika stödformer	Barnspecifika stödåtgärder
	- Om undervisningsarrangemang som stöder förutsättningarna för lärande inte räcker till. - Planeras som en del av förskoleundervisningens verksamhet i verksamhetsplanen.	- Om de gruppspecifika stödformerna är otillräckliga. - Ska ges utgående från det individuella behovet. - Regelbundet - Flera stödformer kan ges samtidigt.
Stödformer / stödåtgärder	1. Allmän stödundervisning 2. Stödundervisning i undervisningsspråket 3. Undervisning som ges av en speciallärare i samband med annan undervisning	1. Regelbunden undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning 2. Undervisning som ges av en speciallärare i smågrupp 3. Barnspecifika biträdestjänster
Dokumentering	- Barnets plan för förskolan och kompletterande småbarnspedagogik - Verksamhetsplanen inkl. kvalitetsnycklarna	- Barnets plan för förskolan och kompletterande småbarnspedagogik - Plan för genomförande av barnspecifikt stöd inom förskoleundervisningen
Beslut		Beslut om stöd inom förskoleundervisningen.
Samarbete	Reflektion inom arbetsteamet, specialläraren deltar vid behov. Verksamhetsplanen (kvalitetsnycklarna) som arbetsredskap. Pedagogisk diskussion med familjen. Vid behov handledning och konsultation av sakkunniga inom social- och hälsovården, bl.a. elevhälsan och terapeuter.	Reflektion inom arbetsteamet, specialläraren deltar vid behov. Verksamhetsplanen (kvalitetsnycklarna) som arbetsredskap. Pedagogisk diskussion mellan familjen, gruppens personal, specialläraren och daghemsföreståndaren. Mångprofessionellt samarbete med sakkunniga inom social- och hälsovården, bl.a. elevhälsan och terapeuter KONSTI / öppenvårdspediatrik Diskussion mellan daghemsföreståndare, speciallärare, servicehandledare och chef för småbarnspedagogik.
Pedagogiskt kunnande	Starkt pedagogiskt kunnande inom allmän stödundervisning och stödundervisning i undervisningsspråket. Utöka personalens kunnande / fortbildning.	Starkt specialpedagogiskt kunnande i gruppen. Starkt samarbete mellan läraren och specialläraren. Förutsätter samplanering av läraren och specialläraren.

En fungerande vardag och lärandemiljö	1. Allmän stödundervisning: - verksamheten differentieras - ges i flexibla mindre grupper - anknyter till lärområdena - ordnas pedagogiskt ändamålsenligt och systematiskt - ges så ofta som det behövs - kan ges i förebyggande syfte - efter kortvarig sjukfrånvaro - i första hand av läraren - kan ges av annan lärare som samundervisning eller kompanjonundervisning 2. Stödundervisning i undervisningsspråket: - är en språkmedveten undervisning - ordnas pedagogiskt ändamålsenligt och systematiskt - kan ordnas som samundervisning eller kompanjonundervisning - ges som en del av undervisningen i förskolan så ofta det behövs - ges i första hand av läraren i förskolan, men kan ges av annan lärare 3. Undervisning som ges av speciallärare i samband med annan undervisning: - ges av en lärare som har behörighet som speciallärare - bygger på specialpedagogisk kompetens - fokuserar på stödbehov som observerats på hela gruppens nivå - kan åtgärdas genom stöd och undervisning av en speciallärare i form av samundervisning eller kompanjonsundervisning - ges till hela gruppen - möjliggör undervisning för mindre grupper - grupperna bildas flexibelt - specialläraren kan också ge konsultation	1. Regelbunden undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning - genomförs i barnets egen förskolegrupp - regelbundet, långvarigt, i smågrupp eller individuellt -utgår från barnets individuella behov 2. Undervisning som ges av en speciallärare i smågrupp - heltid - förskolegrupp med färre barn 3. Barnspecifika tolknings- och biträdestjänster - teckenspråk och andra kommunikationsmetoder - assistent eller stödets barnskötare 4. Hjälpmedel - är en del av undervisningsmaterialen - hjälpmedel som behövs för medicinsk rehabilitering är inte en barnspecifik åtgärd
--	--	---

5.3 Barnspecifika stödåtgärder och ordnande av sådana

Regelbunden undervisning som ges av en speciallärare delvis i smågrupp och i samband med annan undervisning

I samråd med gruppens lärare gör specialläraren upp en klar plan för när specialläraren undervisar smågrupper. Gruppens lärare och specialläraren bedömer utifrån barnens behov hur smågrupperna bildas. Antalet barn i smågruppen bedöms utifrån barnens behov. Undervisningen kan också genomföras individuellt om det är ändamålsenligt med tanke på barnets behov av stöd.

Undervisning som ges av en speciallärare i smågrupp

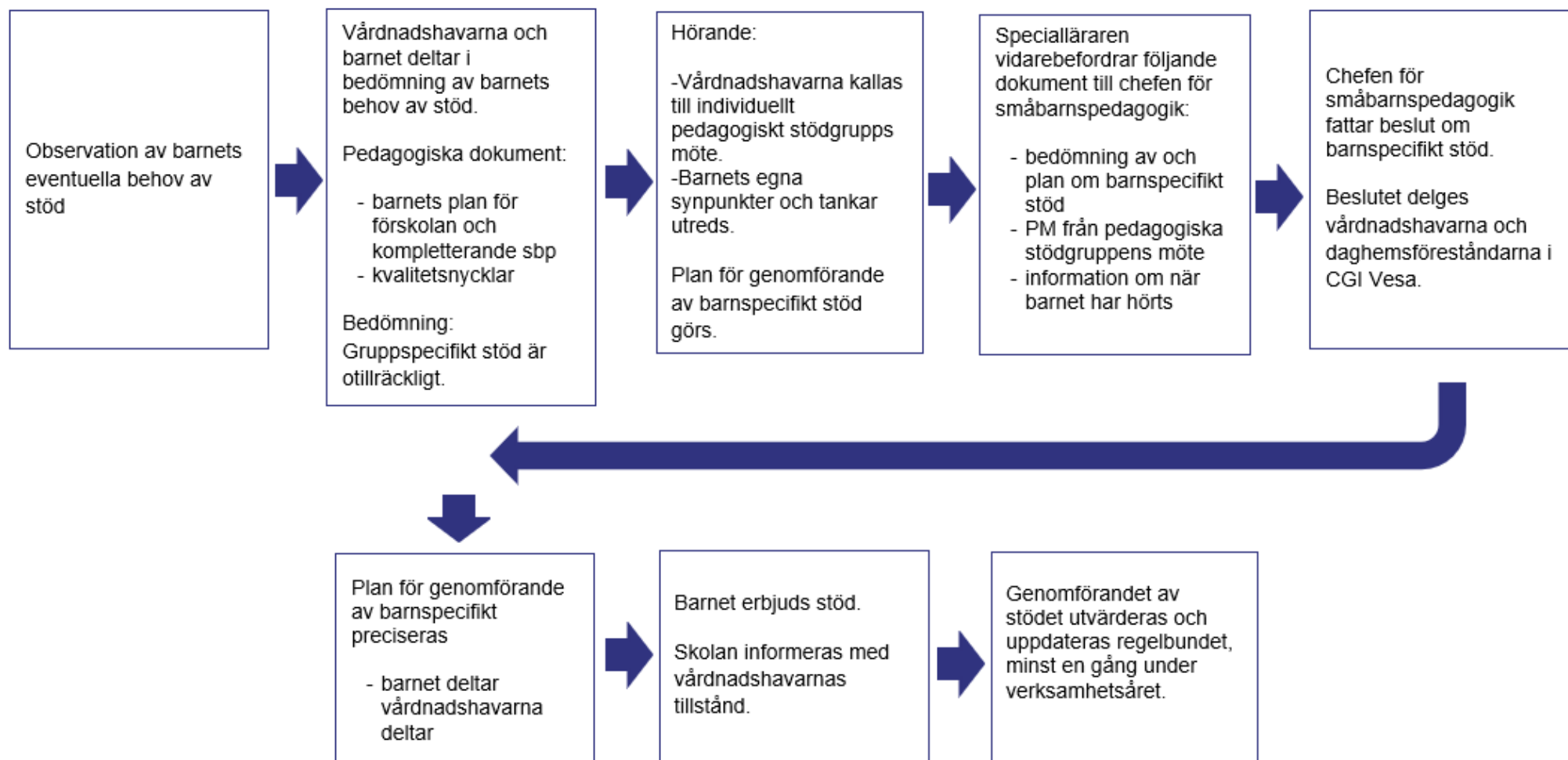
Inför varje nytt verksamhetsår utvärderar och bedömer daghemsföreståndaren, specialläraren, servicehandledaren och chefen för småbarnspedagogik behovet av förskolegrupp med färre barn.

Barnspecifika biträdestjänster

Daghemsföreståndaren, specialläraren, servicehandledaren och chefen för småbarnspedagogik samlas då det blir aktuellt att utvärdera behovet att minska antalet barn i gruppen eller behovet av assisterande personal till gruppen. Utifrån utvärderingen fattar chefen för småbarnspedagogik beslut om en tilläggsresurs till gruppen beviljas.

5.3.1 Bedömning av behovet av barnspecifikt stöd

Process för barnspecifika stödåtgärder i förskolan

5.3.2 Plan för genomförande av barnspecifikt stöd

Planen för genomförande av barnspecifikt stöd utarbetas och dokumenteras i Wilma. Se processbeskrivningen i 5.3.1 Process för barnspecifika stödåtgärder i förskolan.

5.3.3 Beslut om stöd

Förvaltningsbeslut om barnspecifikt stöd fattas av chefen för småbarnspedagogik. Beslutet delges och finns synligt för vårdnadshavarna i administrationsprogrammet CGI Vesa. Beslut om barnspecifika stödåtgärder fattas i enlighet med 20 f § i lagen om grundläggande utbildning.

Beslut om stödtjänster (tolkningstjänster och barnspecifika biträdestjänster) fattas i enlighet med 31 § i lagen om grundläggande utbildning.

Ett separat beslut om tolkningstjänster för viss tid kan fattas i enlighet med 31 § i lagen om grundläggande utbildning.

5.4 Samarbete i samband med stöd för lärande och deltagande i förskoleundervisning

5.4.1 Samarbete med vårdnadshavaren och barnet

Vårdnadshavarna informeras om stödformerna i samband med infotillfälle som ordnas innan förskolan inleds eller i början av höstterminen.

Stödet ordnas i nära samarbete med vårdnadshavarna och barnet. De inbjuds att delta i bedömningen av barnspecifikt stöd och utarbetandet av planen för genomförande av barnspecifikt stöd. Vårdnadshavarna informeras regelbundet om hur stödet utfaller. Barnets stödbehov och det planerade stödet dokumenteras i Wilma och publiceras för vårdnadshavarna. Förskolans lärare informerar vårdnadshavarna när planen är uppdaterad.

5.5 Avvikande ordnande av förskoleundervisning på grund av barnets stödbehov eller hälsotillstånd

5.5.1 Förlängd och tidigarelagd läroplikt

Gäller t.o.m 31.7.2026: Beslut om förlängd och tidigarelagd läroplikt baseras på ett psykologiskt eller medicinskt utlåtande. Vårdnadshavarna lämnar in utlåtandet till daghemsföreståndaren som sammankallar den pedagogiska stödgruppen. Efter behandling i den pedagogiska stödgruppen gör chefen för småbarnspedagogik ett beslut om förlängd / tidigarelagd läroplikt och barnspecifikt stöd.

Under vårterminen 2026 uppdateras läroplanen angående tidigarelagd läroplikt.

5.5.5 Inledande av den grundläggande utbildningen senare

Bildningsdirektören fattar förvaltningsbeslut gällande inledandet av grundläggande utbildningen senare.